

літературі міститься значна кількість визначень понять фізичної культури і спорту. Найбільш вдалим є наступне визначення: «Сфера фізичної культури і спорту — це упорядкована сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій, закладів та громадян, що здійснюють діяльність в інтересах розвитку фізичної культури і спорту, та суспільні відносини між ними.

Створення дієвого механізму управління фізичною культурою і спортом вимагає удосконалення правового забезпечення. Законопроектна робота у цій сфері діяльності повинна базуватися на відповідних теоретичних напрацюваннях. Це є важливим для розвитку здорової і соціально активної нації.

Список використаних джерел

1. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3809-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Кононевич В. К. Формування організаційно-правових засад державного управління фізичною культурою і спортом / В. К. Кононевич // Теорія і практика державного управління. 2012. Вип. 4. С. 301–306.
3. Шевчук І. В. Методологічні аспекти державного управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні / І. В. Шевчук // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. 2014. Вип. 3. С. 243–251.

ТУРСЬКА В. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права права, аспірант

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДІВ НАД ТВАРИНАМИ

Відповідно до статей 31, 31–1 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» затвердження переліку наукових установ, які мають право проводити досліді на тваринах, установлення порядку проведення наукових дослідів, експериментів на тваринах, затвердження альтернативних методів та об'єктів для отримання наукових даних та здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства під час проведення наукових експериментів покладається на Міністерство освіти та науки України [1].

Положенням про Міністерство освіти та науки зазначається (пп.41, 42 ст.4), що одним із завдань, покладених на зазначений орган є установлення порядку проведення наукових дослідів, експериментів на

тваринах, а також затвердження альтернативних методів та об'єктів для отримання наукових даних [2].

Порядок проведення наукових дослідів визначає процедуру та вимоги до використання живих тварин у наукових експериментах, біологічному тестуванні та навчальному процесі, що здійснюється науковими установами, вищими навчальними закладами III — IV рівнів акредитації незалежно від форми власності. Відповідно до зазначеного Порядку, біологічне тестування — це використання в контрольованих умовах живих тварин для виявлення і оцінки дії чинників (у тому числі і токсичних) навколишнього середовища на організм, його окрему функцію або систему органів; науковий експеримент — це дослідження, спрямовані на одержання та використання нових знань, які проводяться на живих тваринах і можуть спричинити біль, страждання, запекості чи завдати їм тривалої шкоди.

Стало очевидним, що проведення таких маніпуляцій без уникнення страждань тварин фактично неможливо, тому законодавча регламентація зазначених дій має бути забезпечена належним чином. Під час здійснення аналізу законодавства у зазначеній сфері було виявлено масу прогалин. Затверджений Перелік наукових установ, які мають право проводити досліді на тваринах знайти так і не вдалося.

Наразі в Україні питання проведення наукових експериментів над тваринами відбувається відповідно до Порядку проведення доклінічного вивчення лікарських засобів та експертизи матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів [3, С.61], який містить вимогу про дотримання принципів біоетики та оцінки етичних і морально-правових аспектів дослідження, та про надання посилання на інформацію щодо дотримання вимог законодавства та Порядку проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах, про який йшлося вище.

Заслужує на увагу той факт, що ще до прийняття Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» Департамент атестації кадрів прийняв положення про обов'язкову біоетичну експертизу дисертаційних робіт, які виконуються в галузях медицини, біології та ветеринарної медицини [4].

Стосовно здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері захисту тварин під час проведення наукових експериментів та біологічного тестування, то Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах передбачає здійснення моніторингу, а не контролю у зазначеній області, щодо дотримання гуманних, етичних та морально-правових принципів стосовно експериментальних тварин при проведенні наукових експериментів та роботі з експериментальними тваринами. Моніторинг здійснюється Комітетом з питань етики шляхом отримання звітів від локальних комітетів з біоетики, які підготовлені відповідно до розроблених рекомендацій [5].

Цілком абсурдним виглядає формулювання ч.2 ст. 5.3 Порядку проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах, яке зазначає, що у випадку виявлення фактів порушень вимог гуманного ставлення до експериментальних тварин Комітет з питань етики (біоетики) надає дослідному центру рекомендації щодо можливих шляхів їх усунення. Хоча Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» (ст. 35) передбачає відповідальність за порушення вимог гуманного ставлення до тварин, а Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах є підзаконним нормативним актом щодо захисту тварин від жорстокого поводження та визначає конкретні дії для реалізації декларативних положень основного закону.

Не зважаючи на те, що Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» чинний вже 10 років Порядку видачі дозволів на проведення наукових експериментів над тваринами так і не існує. Наказом Міністерства освіти та науки України від 5 червня 2013 року № 686 «Про Порядок видачі дозволу на проведення експериментів над тваринами» [6] на Державне агентство з питань електронного урядування України було покладено забезпечення розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Міністерства проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо затвердження Порядку видачі дозволу на проведення експериментів над тваринами.

Цілком зрозуміло, якби прикро не було, що протягом усього часу дії Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» експериментальні дослідження на тваринах проводилися без отримання дозволу. Більше того, Кабінетом Міністрів України поданий Проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру № 2887 від 18.05.2015 р. [7]. Даний законопроект спростує дозвільну систему, серед іншого у ньому пропонується скасувати необхідність отримання дозволу на роботу з експериментальними тваринами в науково-дослідних цілях.

Такий стан речей є недопустимим, суперечить нормам чинного законодавства та сформованим підвалинам гуманного поводження з тваринами у світі. Проблема регулювання проведення дослідів над тваринами в Україні вимагає нагального вирішення.

Список використаних джерел

1. Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.03.2012 № 249 – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0416_12
2. Положення про Міністерство освіти та науки [Електронний ресурс]: Постанова КМУ від 16 жовтня 2014 р. № 630 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2014-01-01>

zakon5.rada.gov.ua/laws/show/630_2014-%D0%BF?nreg=630_2014-%EF&find=1&text=%F2%E2%E0%E0%E8%ED&x=0&y=0#w11

3. Порядок проведення доклінічного вивчення лікарських засобів та експертизи матеріалів доклінічного вивчення лікарських засобів / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – 2010 р. – № 4. – С. 61. – (Нормативний документ Міністерства охорони здоров'я України. Наказ від 14.12.2009 № 944).
4. Про внесення доповнень до переліків і форм документів, що використовуються при атестації наукових і науково-педагогічних працівників. Наказ Вищої атестаційної комісії від 31.03.2005 р. № 130 (з0422-05); Закони України: інформаційно-правовий портал [Електронний ресурс] / Режим доступу до документу: <http://uazakon.com/documents/date/6t/pg/gcwxsf.htm>.
5. Порядок проведення науковими установами дослідів, експериментів на тваринах [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.03.2012 № 249. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0416-12>
6. Про Порядок видачі дозволу на проведення експериментів над тваринами [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 5 червня 2013 року № 686. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS20973.html
7. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру [Електронний ресурс]. – № 2887 від 18.05.1991 р. – Режим доступу до ресурсу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55189.

АДАБАШ О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права

ПРОЦЕДУРА ВІДНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДО ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ (ПРОБЛЕМНИЙ АСПЕКТ)

Одним з напрямів забезпечення державної безпеки є забезпечення охорони та захисту особливо важливого виду інформації, втрата або виток якої може негативно вплинути на рівень забезпечення національної безпеки. Такою інформацією є державна таємниця, яка представляє собою вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та охороняється державою.

Інформація, що становить державну таємницю, міститься у Зводі відомостей, що становить державну таємницю (ЗВДТ), який у свою чергу